

No. 35.

Pirmdeenä 26. August (7. September)

1868.

Wahditais.

Celchsemmes sinna. Limbaschs telegrafa sinna sanemm. No Pehterburgas: palihdsibas komissione beigia; pah walbineeku farunnaschanohs un pah saldatu atlaischamu us billet. No Kronstattes: jauna basniza eefwehtita. No Irkutskas: arrestanti behguschi.

Ahrsemmes sinna. No Berlinas: Franzuschu wallodas pah Pruhshchem. No Franzijas: keisereene mahjabs walidit. No Englandes: wehl tas pah Wissinijas taru. No Spanijas: bumija debbeschi paleel kuplafi. No Greeku semmes: trohna prinzi peedinnimis. No Afrikas: Otentotti udruffuschi Engl. kolonijat. No Seemel-Amerikas: Deenwidoneeki prettineeki.

Zittas jaunas sinna. No Rihgas: Kattolu Lat. mahjitais Mieschto nomiteris. No Widssemes: pah to lohpu-sehrgu. No Tebr-patas: pah nitnu pefsonu un truffu. No Iggauu semmes: Iggauneem wehlesht tautas foflu zett. No Kaulasijas: Armeneeschi fahf zett un zeltres. Jaunafabs sinna.

Pah djeslu zekkeem. Sakkis ar wilku. Grahamu-sinna. Andel-sinna.

Geelittuma. Labbas un taunas deenas. Pah flapju semmi un ta to wore faufu laischi. Laure un Swilpis.

Celchsemmes sinna.

No Rihgas. Rihgas gubernijas postes waldischana darrijuse sinnamu, ka jau no 9ta August Limbaschu poste sanemmohht tahdas sinna, kas pa telegrafa tablaf suhtamas un fchi poste tahs sinna noraidohht us Walmeeras telegrafa statfionu woi nu ar sinnamu postes reisu, jeb ar staffeti, — ka til pagehr tas, kas sinna pa telegrafa grihb laist.

No Pehterburgas. La wiffsaugstaki apstiprinata kommissione, kas bij eezelta truhku-zeesdameem palihdsieht ar maiff un labbibu, darra sinnamu, ka taggad fchi isdallischana effohht stahjufehs un ka fchi kommissione farwu darbu jau pabeiguse.

No Pehterburgas. Ka jau ikreis, kad pahris semmes walbineeku faeet lohpa farunnatees, ahrsemmes awises tuhlin istaifa leelas leetas, kas tur winnu starpä norunnatas, — ta arri schoreij tahs plahpa un treez pah to, ka muhsu augstais Keisera

ar Pruhshu tehninu Schwalbach pillsiehtä farunnajuschees. Zittas awises bes wiffa kauna drohschi mello, ka Kreewu un Pruhshu walbineeki farwa starpä effohht zehluschi zeetu beedribu, apnemdamees weens ohtram palihdsieht karra-laifa un tadeht lai til nu zittas semmes fargotees, drihs iszelschotees karri. Zittas awises attal daudsina zittadas wallodas un tomehr latras sinna blehnas ween irr, jo neweens tal naw klahb bijis, nedf dsirdejis, to abbi augstee walbineeki runnajuhschi. — Bet tas jau pasaules eeraddums, pah katru rettu notikkumu spreest un runnah, to paschi farwas tuffschas galwinas isdohmajuschi un padarra par nerreem wiffus tohs, kas winnu plahpaschanahm tizz.

Wehl no Pehterburgas, 19ta August. Augstais Kungs un Keisera pawehlejis, no wiffseem karra-pulleem tohs saldatus, kas lihds 1mo Janwar 1868 13 gaddus jau deenejuschi, us nenofazzitu laiku atlaist us biffeti un us ihfaku laiku tohs, kas lihds 1mo Janwar 1868 til 10 gaddus deenejuschi. Sche neteef peerehkinati tee, kas peederr pee Warschawas karra-pulla aprinka, jo tohs til tad warrehs fahht atlaist, kad Keisera manehweris buhs noturehts.

No Kronstattes. Swehtdeen tai 28ta Jult te eefwehtija to jaunu ewangelisku Luterisku basnizu, kas preefch Iggauu, Pinnu un Sweedru draudschem buhweta Kronstatt. Deewa wahrdi eefahlahs pulkst. 11 tai Luteriska Elisabetes basniza, kur lihds fchim neween schahs trihs peeminnetas, bet arri Latweeschu un Wahzu draudsjes turrejahs.

No Irkutskas, Sibirija. Irkutskas gubernijas awises stahsta, ka zitti tur aissubhtiti Pohki attal behguschi. April mehnesi kahdi 50 arrestanti til-

fufchi fubtiti meſchâ malku zirst preefſch Alekſan-
drowska brandwihna bruhſcha. No ſcheem 50 arre-
ſtanteem 10 Pohlis isbehgufchi un tadeht tiffa ſal-
dati isfubtiti pa meſchu tohs melleht rohkâ. 4tâ
Mai ſaldati tohs usgahjuſchi; bet kad arreſtanti bi-
juſchi apbrunnajuſchees ar eerohtſcheem, tad weens
Pohlis tizzis eewainohts un ſanemts zeet', bet tee
zitti aisbehgufchi tablat. 8tâ Mai atkal 5 no teem
usgahjuſchi un tē kajuotees weens Pohlis tizzis no-
kauts, zitti aisbehgufchi. 15tâ Mai atkal zitti us-
ceeti un ſanemti, tâ, ka tif ween 3 no teem wehl
truhſtoht. — Urri no Mertſchinskas kalneem weens
leels arreſtants, Krassowski wahrâ, effoht aisbehſis.

Ahrſemmes ſurnas.

No Berlins. Franzuſchi no aispehna gadda
Pruhſchus usſkatta par zittadeem wihreem: agral
tee tohs, kâ arr wiſſu Wahzſemmi turreja par neeku,
fo drihs warroht plaut ſemme, kad tif ween win-
neem patihloht. Bet kad nu redſeja, fo aispehna
gaddâ Pruhſchi eeſpehja, tad taggad runna zittadi.
Irr zitti wihri Franzijâ, kas Pruhſchus zeet gohdâ
un ſalka, ka winnai effoht gan laudis, kas gohdu
pela; winnai effoht ſawu marru paradjuſchi tur,
kur to wajadſejis rahdih. Bet winnai arr ne-effoht
wis nekahdi paſaules ſabrigi, kas us karru ween doh-
matu un kas newajadſigi tiblotu zittas ſemmes ſew
peerant Naht. Tadeht, kas gohdigi un prahtigi dſih-
wojoht meerâ, teem ne-effoht nefa no Pruhſcheem
fo bihtees. Bet ir arr atkal zitti wihri, kas wiſſu
Pruhſcheem greefch par launu un grihb peerahdih,
ka Pruhſchi effoht nemeerigi laudis, kas arween tib-
lojoht atkal kur eekriſt ar karru un wiſſadus eemeſ-
lus us to mellejoht. Nupat zitti Franzuſchu draugi
iſpandufchi ſinnu, ka Pruhſchi effoht ſanehmufchi
zeet' Franzuſchu offizeerus, kas wakkas kauschu mun-
deerâ apgehrbufchees, apfabrt ſtaigajuſchi pa Pruhſchu
zilladelem un ſtanſtehm, tabs usſihmedami, lai karra
laikâ warretu ſinnabt, kâ labbati tahm peektuht. Bet
Pruhſchi ſalka, ka winnai pah to nelo neſinnobt. Tas
jau noteelohht katrâ laikâ, kâ offizeeri reiſodami kah-
das weetas usſihmejoht ſew par laika-kawelli ween
un, — ſinnams, daſchuris arr gan gaddotees, ka
teem karra-laikâ tabdas usſihmeſchanas par labbu
nahloht, us fo preefſchlaikâ nemas ne-effoht dohma-
juſchi. Lat arr nu tas tâ buhtu, tomehr winnai to
wiſſu nelo par wehrtu neturroht un pah to nebih-
ſtotees wis.

No Franzijas. Daſchi laudis to usſkattoht
par leels brihnumu, ka keiſereene arri beeti ween ei-
joht tur, kur walſts teefa ſanabt kohpâ, pah walbi-
ſchanas buhſchanu noſpreest. Bet pah to newarroht
wis brihnitees, jo 17tâ Juli 1856 ſenats effoht no-
ſpreedis, ka pehz keiſera mirſchanas, kamehr frohna-
prinzis wehl nepecaudſis, keiſereenei effoht jawalda,
— kâ tas ihſti peekrihtohht pehz wezzeem Franzijas
liſtumeem. Lat nu keiſereene to ammatu warretu

eeſpeht walbiht, tad winnai tas jau taggad pee laika
jamahzotees. Keiſereene effoht dikti ſchehliga ſemmes-
mahte un katram paleelohht miſſſta ſirds, redſoht win-
nas labbâ-darriſchanu, kâ winna dſennotees wiſſas
behdas remdeht un affaras noſchahweht un t. pr., —
lai gan melli ween effoht, fo laudis jau isrunnaju-
ſchi, ka keiſers ar walduceka ammatu jau peekuffis
un buhſchoht atſazzitees.

No Englandes. Kahdâ Wahzſemmes awiſe
bijuſe laſſama ſinna, fo kahds is Jeruſalemes raf-
ſtidams, iſteziſ, zif neganti tee Englandeefchi ef-
foht darrijuſchi Abſſinijâ, kur iſturrejuſchees tapat,
kâ Ghſtreikeefchi tai 30 gaddu tizzibas karrâ. Kahds
Pruhſchu reiſneeks, kas arr tai pullâ bijis, nu rakſta
pretti, ka winſch no tahdahm negantibahm itt nelo
ne-effoht redſejis. Raſtitajſ ſalkoht, ka kehniſch
Leodors tadeht ſewi nonahweis, ka negribbejis Na-
pieram rohkâ kriſt, tapehz, ka tas ſawu wahrdu ne-
turrejis. Zif winſch ſinnobt, tad effoht Napiers
pateefigi weeu wiſſu darrijis un kehniſch tizzis ap-
mellohts zaur weenu ſawu tulkû, us fo winſch zee-
tumneekus palaidis wakkâ, zittu fo zeredams, nefa
Napiers apſohlijis. Tâ nu ſchis aiſſtahwetajſ wiſ-
ſus tohs Jeruſalenneeka mellus zittu pehz zittu pa-
rahda par nepateefu leezibu un wiſs ſanahkabs riſ-
tigi ar tahm ſinnahm, fo mehſ jau agral dabbuju-
ſchi. Turklah winſch ſalka, ka tur tabs puffes lau-
dis no warreneem laudihm pawiffam ſawadas doh-
mas turroht. Winnai tizzohht, ka tee ween warreni,
kas teem neſpehzigateem wiſſu ar warru atnemmoht
un tohs bes wiſſas wajadſibas labbi peekaujoht.
Taggad winnai redſeja, ka tas maſjums Englandeef-
ſchu bija ſpehzigali nekâ wiſſi winnu ſemmes fiſſt
un tomehr tee nefa, ir to wiſſmaſako palalpoſchanu
nepagehreja pa welti, katru pahetikkas daku aiſmal-
ſaja zeetâ naudâ un ne kneepaddatu no winnu kau-
ſchu labbuma neaſtkahra. Nu tee redſeja, ka war-
roht ſpehzigis un warrens buht bes ſpeefchanas un
laupifchanas. Tapehz tee arr ar wiſſu makti grih-
beja, lai Englandeefchu walbiſchana pee winneem
paleelohht. — Schis raſſitajſ Englandeefchus us-
teildams, arri to ſalka, ka katram ſweſcham zeetum-
kam, kad tee wiſſi kohpâ lihds Suezî aiſnahluſchi,
Napiers dewis 500 frankus zeekâ-naudas, un behe-
neem, kas maſal nekâ 15 gaddus wezzi, puſs tif
dauds, ar fo reiſoht us mahjahm.

No Spanijas. Pahwehrtiſchanas debbeſchi
arween paleel kuhlafi. Minifteru presidente Gonza-
lez Bravo ar ſaweem beedreem no ammata atſalko-
tees, tapehz, ka negaiſu pareds, un nu neſinn, kas lai
nahktu winnu weetâ. Kehnineene, arr bailiga, ſawas
dahragakabs mantas us reiſoſchanu lihds nemmoht.
Daudſina — kâ jau tahdâ laikâ, — ka kehnineene
patte no walbiſchanas gohda atſazzifchotees, winnas
11 gaddus wezzam frohna-mantineekam par labbu
un ſcha weetâ un wahrâ tad walbiſchoht generalſ
Gſpartero. Bet — tâ awiſes ſalka — ar to wiſſu

gau warretu dumpi us kahdu brihdi pawilzinahit, to-mehr pawiffam aiskaweht jau ne, jo nu pawalstneeki weenreis to Bourbonu zitti effoht eenihdufchi un pee ta paleeloht, ka zitta jawehl. Teiz arr, ka zitti run-najoht un griboht to erzogu Montpensier par keh-nianu zelt, zitti atkal daudsina, ka to erzogu Don Karlos, jo schis jau pats effoht par Madrides erzogu nofauzees. Kehnineene to jau fem sinnohit un tadeht tohs effoht no semmes israidijuse abra. Kas nu ihsti notiks, to, sinams, laits israhdihs.

No Greeku semmes. Kehnineene Olga Greeku seuimei 1mâ August jaunu prinzi dahwinajuse. Leel-gabbalu ruhfehana un karra-musihki no pascha rihta agri laudihm to preezigu sinnu pasluddinaja, to par laimi atsiht neween kehniina nams, bet arri laudis. Pa ihfu laiku wiss pils plazzis peepildijahs ar laudihm, kas gribbeja sinnaht, ka kehnineenei klahjotees. Kad kehniensch no ballona laudihm par to gohdu bij pateizees, tad ministeru presidente Bulgaris tur-reja us laudihm ihpafchu runnu un teem fazzija, ka kehniensch jau taggad sawu dehlu nofauzis par Konstantinu. To dsirdejufchi laudis skanni usgawilleja, jo winni tizz, ka scha wahrda nessejs isdarri-schoht tohs leelus darbus, to tee zerre. Waffara bij Atehne un wiffas zittas pilssehtas, to ar tele-grafu warr pasianoht, gresnotas ar uggunihm. Dh-trâ deenâ desmit walstis teefas suhtili weetneeki gabja kehniinam laimi wehleht, pehz to tad basnizâ patei-zibas uppuri tiffa nesti, karra-wihru gohda-rihlo-fchana noturreta un t. pr. Peezas deenas no weetas galwas-pilssehta bij flaihti gresnota un wallarôs uggunota. Kad wallarôs kehniensch ar kehnineenes mahiti, Leelstirteni Konstantinowa, pa eelahm brauza, tad gawilledami laudis tohs kâ us rohlahm neffa. Preeksch jauna printfcha kristifchanas effoht atwesta muzzina uhdens no Jordana uppes.

No Afrikas. Englandeeschu kolonijai Wal-witsch-Bai uskrittufchi tahs semmes tuweji eedfih-wotaji tee Ottentotti. Kahds Amerikaneeschu kuggis 26tâ Mai tur peebrauzis, grippedams tur fanemt sawu weddomo, ragga-lohpus un aittas, bet dabbuja tahdu sinnu, ka Ottentotti effoht tohs lohpus ais-dsinufchi un mahjotees kolonijai wirfû, grippedami to islaupihit. Kapteins ar faweem kugga-laudihm apbrunnajahs un stahjahs koloniju aiskabweht; winni trihs reis Ottentottus aisdinna atpaffat, lilla see-was un behrus un ohtrâ rihtâ wiffus kolonijas eedfihwotajus fawest us kugga. Turpat arr irr mis-sionars, no Keineeschu missiones beedribas, wahrda Galm; scha paligs; wahrda Preston, bij neapdoh-migâ prahâ tablat winnu semmê eegahjis; to tee Ottentotti bij noschawufchi un kahdâ besdibbinâ eemettufchi. Kad us kugga dabbuja to sinnaht, tad kapteins apnehmahs ar faweem laudihm turp eet un to lihki dabbuht atpaffat; winsch ar laiwu aiskahja mallâ un ar sawu laufchu palihdofbu isdarrija, to bij nodohmajis. 28tas Mai wallara kahdi 300 Dt-

tentotti nahja us juhmallu atpaffat un ais eklamh pasfehpaht, zerredami, ka Giropeefchi atkal eefchoht mallâ. Bet schee winnus bij redsejufchi un palilla us kugga. Kad Ottentotti to nomannija, tad tee gabja atpaffat. Tai paschâ deenâ nahja sinna, ka wairaf Englandeeschu tillufchi nolauti. Dohma, ka laillam arr missionars Halms un daschi tablat eefsch semmes dsihwodami kolonisti buhschoht nolauti. Kugga kapteins ar faweem fanemteem weeseem sehgeleja us Portugiseeschu koloniju sweineeku ragga, tur winna isglahtee ar labbu prahtu tiffa usnemti. Woi Eng-landeeschu scho nedarbu atstahs bes atmalfas? To netizzam wis.

No Seemel-Amerikas ralsta, ka grubti laiki atkal effoht preekschâ, jo Deenwiddneeku walstis at-kal fahloht lillumus sem kahjam miht un darriht pehz fama prahâ. Kad bijufchas uswarretas, to-lail' wiffas pawehleschanas labprahit peenehmufchas un darriufchas, to Seemelneeki pawehl; bet waldis-fchana bijuse par kuhtru, tohs tuhlin kâ wajag pahrgrohst, kamehr tahs, pamafinam atkal dabbujufchas swabbadas rohlas, fahloht sawus raggus pretti greeftâ, ka taggad winnu waldischanas ar tahm nelo ne-warroht eefahlt ar taunu, ja griboht sawu paschu dsihwibu aiskabweht. Tadeht jau Luisianas guber-nators us Waschintoni sinnu laidis, lai winnam karra-wihrus dohdohit par palihgeem, jo zittadi winsch sawus laudis newarroht sawalbiht. Tee effoht til trakti, ka neweens gohdigs zilwels neapbrunnajees nedrihsttoht us eelas rahditees. Wiffas tas sibmejo-tees us to, ka tee nahlofchâ presidentes wehleschanâ griboht prahitgeem wehletajeem mutti aiskahst, Neegerus aplaut un tad us sawu rohku atkal strahdait pa wezzam. Dsirdehs, kâ isdohfees tohs sawalbiht.

Bittas jaunus sinnos.

No Nihgas. 9tâ August deenâ us muhschigu duffu aiskahjis Nihgas kattoku basnizas Latweeschu draudses mahjitajs, sw. Dominika eestahdischanas preesteris Simforianus Mielefchko. Winsch 2trâ Juli 1804tâ gaddâ dsimmis Knabiki zeemâ, Weefschnas draudse, Schanku aprinki; mahjitahs Kalwarias klosteri, Leifchôs. 1821mâ gaddâ eestah-jahs Dominikaneeschu ordenâ, nodfihwoja 2 gaddus Poporzi klosteri, 2 gaddus Wilnâ un no 1825ta gaddâ Nihgâ, tur winsch lihbj 1831mam gaddam bij par mahjitaju pee kattoku basnizas klohlas. 1829tâ gaddâ winnu par preesteri eefwehtija Sabieli klosteri, tad winsch bij par diwehsefu ganna Aglohnes klosteri Rohku Widsemme un no 1832tra gaddâ par Latwee-schu mahjitaju Nihgâ. Lihbj winna laillam Lat-weeschu kattoku draudseht no gramatahm wairaf nebiya, ka til weeniga „Luhgshanu un dseefmu-grah-mata," bet winsch fahla pahre gramatahm gabdait un wisspirma bij, to isdewa, „Tohma no Kempe-nes 4 gramatas no paffat-staigaschanas Kristum," tad katfisma, spreddiku gramata, Rohschu-krohnis,

un wehl daudj zittas Deewa-wahrdn grahmatas, — par fo winsch no kattotu draudsehmn leelu pateizibu pelnijis. Winsch arri bij ihstis turawu draugs, kas pehz fawa meistera Jesus preekschihmes dsinnahs labbu darriht turaweem, neluhlodams wis, fahda teem tizziba, — ja til ween tas bij winna spehka, truhkumu un behdas zeesdameem lihdselt. Pehdeja laika winsch aisgabja us Kursemmi pee Lehnes draudses par mahzitaju, fur fahdus gaddus fabija un tad atkal atpakkat nahza us Mihgu. Bet drihs pehz tam mahjiba peemettahs, ar fo beidsot padri gaddus grubti wahrga, kamehr 13ta Juli f. g. aisgabja us Saischawu pee saweem raddeem, tur fawu pehdigu stundinu sagaidiht, fur tad arri 9ta August nahwe winnu no grubtahm zeeschanahm atraisija. Lai dufs faldi no sawahm darhoschanahm!

No Widsemmes. Gubernijas awises laffamas sinnas pahr to lohpu leefas-sehrgu, kas taggad pa Widsemmi plohsahs, israhda, ka lihds 27to Juli Behfu kreise krittusch 399 sirgi, 603 gohwis, 218 zuhkas un 44 aitas. Mihgas kreise wehl flimmi palikka 3 sirgi un 2 gohwis, un 2 aitas palikka weffelas. Berrowas kreise krittusch 114 sirgi, 21 gohwis un 20 zuhkas; Walmeeras kreise: 32 sirgi, 74 gohwis, 45 zuhkas un 12 aitas; Lehrpatas kreise: 27 sirgi, 5 gohwis un 42 zuhkas; Chseles kreise: 1 sirg un 8 gohwis. Pa wissu Widsemmi no 29ta Mai lihds 27to Juli 3381 lohpi ar to sehrgu fahsiga, no ka 517 palikka weffeli, 2468 kitta un 396 palikka ahrsteschana. Wezz-Kalzenawa un Krappes muischah tee trihs ar scho sehrgu eesirgusch zilweki lihds to deenu arri nebij weffeli palikkusch. Teiz, ka sehrga taggad jau mittejotees.

No Lehrpatas. No Odenpeh draudses raksta ta: Pehz daschahm faufahm un karstahm neddetahm 2tra August deena te rahdijahs pehrkona debbeschi, ka nestim, fur tee til ahtri gaddijahs. Turllacht fahzehlshs arri wehtra un leels leetus lihds ar reeksta leelumä negantu krusu kitta semme. Us reis no rihbeja bahrgs pehrkona spehreens, kas netah no mahzitaja muischas trihs rudsu kaudses, weenu seena schkubni un fahdus kohfus bij trahpijis. Kohki bij nolauhti, bet labbiba un seens pahrwehrtahs pelnös; pee Samas muischas weenu semneka mahju tas pehrkons bij aisdedsinajis un ta arri nodegga. Diwas rudsu kaudses peederreja nabbageem kaudihm, kas bij winnu weeniga plauschana. Krussa daudj druwahm leelu sfahdi darrijuse un wezzakee kaudis leezina, ka til stipru pehrkonu winni agrat nekad ne-effohht peedsihwojuschi, ka tas schoreis bijis.

No Iggauwu semmes. Kreewu apgaismofchanas ministertjas awises raksta, ka preeksch fahdeem gaddem, kad grahs Schuwalows bij general-gubernators pahr Baltistahm gubernijahm, 500 Iggauwi ar luhgshanas grahmatu effohht luhgusch, lai augsta waldbiba atwehletu, augstu Iggauwu tautas fohlu eezelt, kas atminnoht Iggauwu tautas atswab-

binaschanu no dsimts-butshanas zaur Wiffschebli-gako Keisaru Aleksandri I., kris lai par Aleksandra fohlu nosaukta un teescham appalsch tautu apgaismofchanas ministera usdraudshanas stohwetu. Schi fohla gimnastjas augstumä ar laiku buhtu zekama, un wiss tur ta pa iggauniski tittu mahzihts, ka Baltijas zittas gimnastjas pa mahziski. Augsta waldbiba Iggauwu luhgshanu taggad peepilbidama, atwehlejuse, tahdu augstu iggaunisku tautas fohlu eezelt. Nauda preeksch fohlas eezeshanas un ustureschanas zaur Iggauwu draudschu labprahtigahm dahwanahm buhs sagahdajama.*)

No Kaukasias. Awises „Kaukas“ raksta, ka Kislarä bijusch 1 Armeneschu alteri (kumedinas rahditaji). Schee kumedinas tapat is wezzeem Armenijas atgaddijumeem, ka is Armeneschu taggadejas dsihwes un arri tahdas, kas no Franzuschu wallodas pahrtullkotas, preekschah stabdijusch. Armeneschus, kas Kislarä miht, schi leeta ta eepreezejuse, ka daschi haggati kuptsch 12 kumedinas, preeksch furrahm daudj kauschu bija wajadsigi, lihds spehleja un alterus haggati apbalwoja (apdahwinaja). Preeksch neilga laika Armeneschu wehl bija apspeesta un nizzinata tauta. Winnu tehwiya daudj gaddu fuintenu appalsch Muhamedanu grubtas waldbibas stahweja. Taggad Armeneschem labbakee un laimigakee laiki peestahusch. Appalsch Kreewsemmes waldbibas fahf tauta atkal usselt un atihstitees. Armeneschu rihpigi dsennahs, fawu wallodu un tautibu kohpt. — Pateesh, Latweeschu tauta, nemm schohs Armeneschus par preekschihmi. Tu arri biji ilgu laiku nizzinata un smahdeta. Taggad tu effi brijwa tauta. Israhdees par tautu un fahzi fawu wallodu un tautibu kohpt un gohdä turreht. Lar gan labbus fohlus us preekschu effi spehruse, tatschu tew daudj wehl jaisdarra. Buhtu gauischam labbi, ka Mihgä, fur schogadd' pirmreis kumedinu Latweeschu walloda spehleja, eetaifitu pastahwigu kauschu teateru. Zaur to tittu Latweeschem labbi, newainigi un firdi eesilbidami preeki sagahdati. A. W.

Jannakohs sinnas.

No Berlines. 31. (19.) Aug. Kreewu semmes Keiseres atpakkat us Pesterburgu draudams, te Berline muhsu kehina familju apmekleschoht.

No Florenzes. Daschas awises ruuna, ka Franzijas waldbichana buhschoht fawus karrapulkus no pahwesta walsts faukt mahja; jo tad nu Italia apnehmusehs fawu daku wezzu pahwesta walstu parradu malsahf, tad winnas fargu tur wairs newahjagohf.

No Konstantinopoles. 15ta Aug. Baffar tas Seemef-Amerikas admiralis Farragut us fawa fugga zittu walstu wehstneelus bij us malliti luhdsis, fur fugga kaudis Amerikat un Kreewu semme weffelibas usdsehra.

No Madrides. Willenä usgabja leelu pulwera uu eerohtschu krahjumu preeksch dumpineeem. Toledas kalnös effohht dascht dumpineeku barri useeti gattawi.

*) Kad nu pat 30ta August Kursenneeki un nahkamä gaddä Widsemneekt tohs puf-simta gaddu brijwalischanas fwehtus fwehtis, tad laikan Deewam gohdn un augstai waldbichana pateizibu bohdami, arri apnemsees fahdu pateizibas peeminu zelt. A.

Pahr dselsu zesseem.

Twaiku sirgi netað notuðsi
 Wehju ahtrunã muhs prohjam west;
 Wintu spehki netað istuðsi
 Kã us spahrneem muhs jo tahti nest.

Latweeschu tauta, kas lihðs schim meerigi sawãs buhbinãs sawu semmi aplohpdama un apstrahdama dsihwo, nemað nesinnadama, ir ne prahtã nenemdama, kahdas leelas leetas plattã pasaulẽ 19tajã gaddusimtent noteel, nu ar sawahm azzim dabbu redseht, kahdas warrenas leetas zittas tautas pastrahdajuschas. Preeksch wairaf gaddeem awijes mums pahr telegrafi stabstija, kã schis sibbena ahtrunã zilweku dohmas no weenas weetas us ohtru noneffoht, ka azzumirkli draugs draugam, wairaf juhðses tahumã, eespehjoht sinnu padoht. — Zif daschs labs no muhsu tautas brachteem toreis gan isfauza: „La gan tik tahda azzu-apmahneschana, pateesibã tas nemað newarr notikt!“

Bet zif dascham labbam bij kluffu jazeesch, kad nu isflaweto telegrafi ar sawahm azzim redseja, kad no zitta tautas brachta, kas sinnu jaw laidis, dsirdeja, ka pateesi neisprohtamã ahtrunã sinna sawã weetã noteefoht, ka nefahda burwiba pee tam klast ne-effoht.

Wehl brihnischligaki — neween muhsu, bet katrai tautai — isliffahs, kad tiffa runnahts, ka leelus wesmus, garras rattu rindas, bes nefahda sirga paliga, zaur twaiku spehku ween, apbrihnojama ahtrunã, eespehjoht us preekschu west. Dauds, dauds pahr scho jaunnu isgudroschanu tappa runnahts un spreests.

Kamehr semneeki, kã pa wezzam, sawus tihrumus apstrahdaja, tamehr mahzitu kauschu pulks pee schihs jaunã leetas us preekschu tikt dsinnahs. Kur tik waldischana par labbu atsinna, tur dselsu zellus taisija.

Wissupirms Angteem flawa peenahfahs, ka wiini nepeeludami pee dselsu zellu buhwes publejahs, winneem flawa peenahfahs, ka pirmee bija, kam prahtã eenahza, rattu rindas ar twaiku spehku us preekschu dsiht. — Belgija un Franzija arri ar warru pehz ta labbuma dsinnahs, — pehz tam Austreeschi un Pruh-schi. 19ta gaddusimtena ohtrã puffẽ arri Kreewi dselsu zellus sahla buhweht. Keisars Nikolai I. semmes kahrti panehmis, willa taisnu strihpu no sawas galwas pilssehtas us Moskawu, wezzo Bahra pilssehtu, fazzidams: „Tik taisni, kã strihpa us papihra, dselsu zelsch starp abhahm galwas pilssehtahm jabuhwe!“

Behz ilga laika arri Latweescheem gaismina atspihdeja. Warrenahs Kreewu walsts swaigne, isflaweta Pehterburga, tiffa zaur dselsu zellu ar Latweeschu middũ gullischu, us daugawas krassteem stahwoschu pilssehtu, ar wezzo Ribgu, saweenota. Gar daugmallu dsihwodami Widsemneeki — arri daschi Kursemneeki — nu katru deenu garras rattu rindas, no twaiku spehka dsihtas, garram fkreenoht redseja.

Bet leelaka daska Kursemneeku no tam tik dsirdeja, bet nedabbuja wis redseht.

Tã jauna sinna ispaudahs: „Dselsu zellu starp Zelgawu un Ribgu taisfchoht!“ Apbrihnojama ahtrunã, kã us putna spahrneem, isplahtijahs schi wehsts pahr maso Kursemmi. 1868tais gads mums rahda, ka schi wehsts naw wis kauschu isrunna, bet ka ta tihra pateesiba.

Dauds un daschabi taggad pahr dselsu zesseem spreesch. Daschi fakka, ka no teem labbums un leetiba, daschi atkal, ka skahde no teem iszestotees. Lai kauschu runnas un dohmas pee mallas paleef.

Taggad jaw redsam un mannam, bet jo deenas wehl skaidraki mums parahdisees, ka zaur dselsu zesseem, ar twaiku kuggeem un elektrigu telegrafiju kohpã, tautas atsekkahs un usseed, ka appaifmoschanas (zilwiljazijas) laiks preeksch wissahm tautahm warrens sohliis zilwezibã us preekschu, eesahzees. Dselsu zesseem irr lohpa un zilweka spehka weetã, maschinas spehks, zaur ko weegli un ahtri leelu leelahs nastas, no weenas weetas us ohtru, spehji aismest. Dselsu zelli wissupirms tirgofchanu un fainneeziibu brihnischfigi leelakã wehrtibã zell. Wehl leelaks wiinu labbums tiffuma un garra preekschsohli; kad eespehjams, weegli un ahtri sinnas laist, kad wairaf juhðschu tahlu buhdami zilweki ittin beesi warr fatiftees, tad isjuhð katra maldiba, tad isplahtahs (ispleeschahs) sinnibas (sinnaschanas) uu peedsihwojumi, tad tuwojahs zilweki weenas ohtram sawã dohmã un manã un teef kã fabeedroti (zilwezigoti*), neween weenas walsts eedsihwotaji eepaifstahs tad wairaf un labbak, bet arri pawiffam sweschas tautas tad sahlfatittees.

Wissupirms irr laudim no strahdneeku, t. i. no semmatas kahrtas, dselsu zesseem par dauds labbumem japateiz, ko fennat tik augstakas kahrtas baudiht eespehja.

Pat walstu politikas leetas teef, kã wehlatã laikã arweenu skaidraki redsesim, zaur dselsu zellu derribu us preekschu westas. Dselsu zelli sawedd walddneelus ar appaifschneefteem klastaku kohpã; wiini zaur to walsts waldbibu atweeglina, ka steigfchanas brihdi eespehjams, ittin ahtri sinnas palaisi. Wissu wairaf farra-pulleem darra twaiku spehki leelu labbumu un weeglumu. Arri tẽ sinnas, pawehles un gahjumus tee paschiglo; wiini weenu pulku ar ohtru sawedd kohpã; masã brihdi zaur teem nedroschahs weetas teef apstiprinatas; ihfã laikã atlehtina tee farra-rihku un pawalga peerweschanu; tee atweeglina atpaffat nahfchanu un prettitureschanas weetu; ihfã fakfoht, tee eedohd farra-spehkam katrã wihsẽ weeglatu uspreekschu-tiffchanu uu labbaku kauschahahs gattawibu, ne kã lihðs schim.

Wissu tee labbumi tik tehwssemes aistahwibai par labbu nahf; bet nahfams laiks mums rahdihs, ka ihsti eemahzijufehs dselsu zella buhshana lehtu

*) humanistrt.

dumpja un farra iszefschanohs eefschemmè nepeelai-
dihš, bet jo abtrakt larram beigas darrihš. Katrà
walfti tamdeht dšellsu zeffus pa leelakai dalkai farra-
spehlu deht buhwe.

Rà pee katras jaunās eetaiffchanas, tad tai buhs
derreht, fehur un tur dascht grubtumi pretti stahjabs,
tà arri pee dšellsu zeffeem. Dascham labbam zaur
winneem dšihwes buhfehana tohp isnihzinata, bet
tahdas retti redsamās grubtibas, tad peenemfchanas
lailā tahs neislibšinahs, wiſſu zilweku labllahſcha-
nai un preeſchſohlim pretti nelo neſwerr. Us dšellsu
zefkeem notiffuſchu nelainu dauds maſal, kà nelaines
notiffa pee wezzeem naſtas- un zilweku-weſchanas
rihleem, fur dauds zilwekeem weſſeliba, ir dšihwiba
bohja gahja, fur daschs labs lohpiuſch, pehdigi no-
dſihts, zetta mallā laupitaju putneem par meelaſtu
tiffa atſtahts.

Beidscht mums naw ja-aismirſt, ka jo deenas
wairal pehz tam dšennahs, nelaines pee dšellsu zet-
teem pamafinaht un ka pehdigi arri isdohſees, ja ne
pawiffam, tad tomehr pa leelakai dalkai winnas is-
nihzinahst.

Weenā wahrda faktoht, dšellsu zeffi irr taggadeja
leelaka garra uswarreſchana pahz zettu dabbu, ne-
ween weena weeniga zilweka labllahſchanu us preeſ-
ſchu weſt, bet wiſſu zilwezihu us augſchu zelt.

R. R.—ſin.

Sakkis or Wilku.

Sakkis. Wai Tu, Wilzin, man warrbuht ne-
wari teift, kahdā zaurumā Krauklis eelihdis? wiſch
tal teefcham farra-zaurumā nebuhs gallu nehmis?

Wilks. Tahdā jaukā lailā, kà taggad, pats ne-
weens gallu ne-ees nemt, bet wai tad Tu nemas to
ne-efft dširdejis, ka Krauklis teätert bijis un laukā
nahldams tā faſaldejees, ka us tahm paſchahm peh-
dahm faſlimmis un jaw fenn garr ſemmi nolizzees.
Deems meelo dwehſeli! effoht jaw ſmiltene.

Sakkis. Auſcha, ko nu muldi! kahds teäteris
tad taggad teef ſpehlehts? Lais taggad til karis,
ka zilwekam tāpat bes teātera jaw jaſwiht kà zuhku-
zeppetim.

Wilks. Pee ſemmes-tirga katru wallaru laudis
mudſcheht mudſch kà ſtudras, laikam tur tal kahdus
brihnumus dabbu redſeht. Baſnizā tal teefcham tā
neſpeefchahs zits zittu pabihdidami, lai gan tur arr
ſawadus brihnumus eſmu peedſihwojis. Swehtdeen'
pat biju baſnizā, laukā nahldamu manni gandrihſ
wai plakkanu kà pann'kuhtu gribbeja faſpeeft. See-
wiſchſahm bruntſchu ſtihpas ween brihſchkeja luhſ-
damas, un mugguras-kauls man no ilgas ſtahwe-
ſchanas til ſtihos bij palizis, kà jaw laikam willam.
Ir pehz ſelta gabbala neſpehtu pee ſemmes peeleet-
tees. Deems ſinn, kadeht ahra nahloht ta ſteig-
fehana un ſpeefchanahs leelaka ne ka eefſchā eijoht?

Sakkis. Rà nu Deems to neſinnahs, bet es
Tew arr to paſtaſtiſchu: wiſſas weetās, fur ſmek-

figas leetas baidamas, tur us eefſchā-eefchānu ſtilbi
aplam weegli, bet laukā nahloht brihſcham par warru
ſmaggi. Baſnizā tas nu gluſchi ohtradi isnahſ, tur
daſchreis nepathſamus wahrduš dabbu dširdeht, kaš
zittu no falda dwehſeles-meega uſtrauze, tapehz
ween ſteigſchus laukā ſteidsahs un nahlamā reiſā til
pat prahts kà lahjas, abbi ſtihwi us eefſchā-eefchānu.

Wilks. Bet wai tu tahds paſaules gudrineeks
buhdams neſinni arr, kà tahdi laudis debbeſis dohma
eefſchā tilt?

Sakkis. O ja, kapehz ne. Lai til darra, kà
kahds Indeets bij darrjis. Schis nonahſ pee deb-
bes wahrteem un peeklawejis ſcho durru-fargš is-
waiza: „Woi jaw preeſch-turra eſti ſlaidrohts?“
„Ne kà wehl“ ſchis atbild, un til ko wehl durris
degguna preeſchā nebij aifſchautas, wiſch tohs wahr-
duš wehl jauda isgruht: „bet apprezzejees gan eſmu
bijis.“ „Nu, ta zitta leeta, tad til eij eefſchā!“
Dhtris paſſatā ſtahwoht to noſlauſjees, kà pirma-
jam isdewees eefſchā tilt, arri tiſpat gudri gribb
isdarriht un pirms ne ka wehl waizahs, jaw ſtei-
dsahs fazziht, ka ſchis diwas reiſas ſawā laizigā
muſchā bijis prezzejees. Bet ahu brahlht, ko Tu
gan dohma? durru-fargš ar ihſeem wahrdeem wihru
atrida fazzidams, kà gekkus wis debbeſis eefſchā
nelaiſchoht. Marsch atpaſſat!

Wilks. To ſtilki gan patureſchu, bet us prez-
zeſchanohs mans prahts wairs nedſihſees, kamehr Lat-
weeſchu teäteri eſmu bijis. Gluſchi janobrihnahs
un aſſaras janorand, tad apdohma, zil gruhtu lai
daſchu prezzetu wihru likens neſpeefch, kam tahda
muſchina gaddahs, kà „Schuhpu Behrtula“ Annia,
kaš drihſal bes aubes un krinolina, ne kà bes kan-
tſchuka iſteef. Tā jaw wihra muggura ar wehrſcha
ahdas ſohli ja-apſohle. Kahdi ſawabi niſſt wehl
zittahm ſewahm naw padohmā, kaš wihra muſchū
Deems ſinn zil gruhtu padarra, ſchā tā ſpihtedami
un kaitinadami!

Sakkis. Zits wihrs arr gan pee wiſſas ſawas ne-
laines pats ween wainigs pa-abtrakt apſeewodamees.
Es ar ſawas wezzahs arr daſchreis druſku faſſaiſtohs,
bet manneja wis ilgi neſtabiw faruhguſe — un tee
ſtilki — draugs! — kaš teäteri ſpehlejoht laudim
teef israhditi, tee til par preeſchſihmi, par pamahzi-
fehānu, ir par isſohbofehānu un johku deht tā irr
isgudroti.

Wilks. Man jaw arr tas tā iſſikahs. Til
nejaukt arr ne ſchihds, ne arri pats ſtruhdſineeks tahs
burkanu-ſehllas no bahrdas neislaſſa, kà Maufchels
teäteri to darrja. Es, brahl', ſawu muſchū pirmo
reiſ wehl teäteri biju, tadeht wiſſu arr tuhliht ihſti
neisprattu, bet nu jaw daſchās leetas ſamannigats
un gudrats eſmu palizis. To jaunū paſalku arri
itt labbi ſaprattu, ko ne fenn dabuju laſſiht.

Sakkis. Refawe laiku ar paſalkahm!

Wilks. Kalabb nē? paſalkās daſcha ſelta mah-
ziba paſlehtpa, lai gan wairal ahbezneekem ſtahtamas.

Reb, fà awises neddetu feschas atpaffat wezzu wezzo pasafku us galdu usliffa, fo jaw zuchfu-kaptein's buhdams pasinnu, bet bij drufku pahrtaisita un garrafa un pippari arri wirfù uskalfiti, lai labbaki smecke. Zittam pee firds wis negahja, bet fo tur darriht? pafaule jaw tahda ebrniga daschreis irr un lai gan laifs aplam karfts, tad tomehr laudis dsird prafsoht: „probnaju ar perzahn!“

Sakkis. Pasafka paleel pasafka, bet fà dubfcha jafaprawi, ta naw ne tahda pasafka. Koleeris lubrecht lubre, — tad til nesprubt no kasta laulà, tahds bitterihts allasch ne fo neskaddehs.

Wilks. Bittera draugs gan ne-efmu, wezzas mohdes zilwekam allus-lanna ta labbaka draudfene. Mubfu wezz-tehwi koleeri nepasinna, meestinsch un allus bij winnu dschreens, bitschka wiannu danzis, dubfka un stabbules wiannu musihkis un tad weh-laki ar bletka un missina-leetahm eepasinnahs, tad jaw daschadas swilpites un taures jabta mohde eewest.

Sakkis. Teefa gan, to swilpu un tauru ifdeenas eet wairumà, bet fà nu latru retsi tas melbinsch isdohdads. Wehrmanna dahrsà Kreewu musihki arri ar swilpehm dsird lihds spehlejoht un Wahzu musikanti tàpat usschluschi darriht, pahrdaugawà arri winnas bruhke un lehrums sinnams tahds, fa lai aufis aishahsch.

Wilks. Bet fà tas nahf, fa zits musihki ar tizzibu salihdsina? Pahre tahdu lihdsibu taf pascham srigam jafmeij, bet man winna arri naw saprohtama un zittam gluschi tàpat eetohf; sinnams, fo swilpis runna, to taure gan weegli saproht, tikpat fà kasa, tad abfis ar schihs fo runnata, bet fas to wallodu neproht, tas arri newarr sinnahf, fo winna apfihme.

Sakkis. Pahre scho lihdsibu arri esmu brihni-jees, ir pahre to siwenu durfchannu, bet laifam tur tahdam wiffahs. Warr arri buht, fà wihrs tahda mallà dschwu, fur siwenus us eefmas durr, fà fà schee fahloht fahrpites, jeb fur wehl paschus siwenus pareisi neproht nodurt. Surrihts arri laifam to jaw nomannija, brahlin raffidams: „Kattees, fà wihrs durr, tad til krahpi ween.“ Fas to arri warr sinnahf, wai wihrum daschlahrt tas siwens prahtà ne-eeffrita, fo zittreis wels pluzzinajis teifdams: „leela rihlle, bet mas willas!“ Bet tomehr leekahs, itt fà pats arri atfabrstu, fa tahds siwenu-trohfnis laudim aufis plehsch un til smuffi taf neslann, fà tad balti astri, fo fehwei no astes israuj „us egles lohka steeptahm seidehm jauki gawile.“

Wilks. Rà ar to musihki, tàpat laifam arri ar to tizzibu buhs. Kad til weens fo labbi proht eeteft, tad tam ne ween tuhlt tizz, bet tahdu tizzibu arri wehl ranga pee zitteem eedehtst. Pahre teem duhmeem, fas gaisu throht, arri ohrmanni jaw fadsirdejuschi un pasfattees ween, fa zits til tizzigs palizzis, fa luffiti ne deenu, ne naffi no sohbeem laulà nelaisch. Ir sehni, fas wehl smurgulus ar peedurkni woflauka, to sishch, fà puppu-behrii zuffura-tuhfchi.

Sakkis. Wifs buhtu labbi, tad til mohdes deht ween tahdus sohdamus eeraddumus nebruhketu. Bits wembams mahzahs smeckeschannu un zil stalts un lepnis tahds tehwinfch neisraugahs, tad nofwehpufchu kalfiti us weenu pufsi pagreisi mutte turredams zeppuri us ohtru pufsi greifi nofehbinajis?

Wilks. Ta jaw arri irr ta weenigi smahdejama un isfmeijama leeta, pee katra tahda eeradduma. Lai bruhke, fas bruhlejams, bet allasch ar prahntu un rittigu mehru. Zil tuhftoschi naudas un mantas scho gaddu ween par pelneem naw pahrwehrufsches un zil neslittamu behdu-affaru naw birbinatas tiklat zaur greifi turreteem pihpifcheem, bet wai tadest pafaule prahtigaka un labbaka paleel?

Sakkis. Fas to dohs? Pafaule irr pafaule un paleel pafaule, rahj un mahz? Tu winnas zil gribbi, til naidneekus ween zaur to few sakrahst, fas ar baltahm azzim Lewi usskattihis un ar dubteem, ja ne ar pascheem amineem, Lewi fahrohs nomehtahf. Labbahm mahzibahm jaw no laika galla tahds littens bijis.

Wilks. Weidj nu ween fawu runnu, siini taf, fa weens funs ween tigi nerees, ja zits pretti ne-atreefees.

Sakkis. Teefa gan, schoreis lai peeteef! Gekkeem jaw paschu gekkiba irr par strahpi!

A. M. C. C.

Grahmatu sinna.

Rihgà pee Häcker funga paliffa gattaws un wiffas grahmatu bohdes dabbiuams:

Widsemmes Kalenderis us 1869tu gaddu.

Ar bildehm puschtohts. Malffa eefests 10 kap. f.

Par peelittumu schim kalenderim irr trihs jauki stahsti ar bildehm, no turrahm jo wehrà leekama mubfu augsti zeenita un mihtota biftapa tehwa U lmannà bilde, fas winnu fà dschwu israhda.

Andeles-sinnas.

Rihgà, 23. August. Laifs wehtrains un leetains.

Sinnu-tirgus. Schinnis deenas malffa par trohna linneem 51 lihds 64 rub. un par brakka no 40 lihds 50 rub. par birkawu Braktes linnu-felkas — rub. — kap. par muzzu.

Sihla andele. Puhre kweefchu 4 r. 50 f. lihds 5 r. — f., rubfu 3 r. 75 f. lihds 4 r., meefchu 3 rub. lihds 3 r. 20 f., aufu 1 rub. 70 kap. lihds 75 f., par pubru. Puhre kweefchu mitu 6 r. — f. rubfu mitu 3 r. — f. lihds — kap., meefchu putrainu 5 r. 40 f. lihds — r. — f., grillu putrainu 4 r. 20 f. lihds 5 r. — f., aufu putrainu 5 r. 20 f., sinu 5 r. 50 f. lihds — r. — f., karpupetu 1 r. 90 f. lihds — r. Bohrs sweesta 5 r. 50 f. lihds 6 r. — f. Muzza fahls: farlana 6 rub., — f., balta rupja 5 rub. 85 kap. malffa — rub. — f., afmena fahls — rub. — kap. — Silkes lasdu muzza 12 rub. — f., eglu muzza 11 rub. 50 kap.

Neudas tirgus. Walffe banka billetes 89 rub., Widj. usfal-lamas siflu-grahmatas 101 rub., neuffaffamas — rub., Rihgas siflu-grahmatas 88 rub., Kursemmes usfaffamas siflu-grahmatas 99½ rub., 5 procentu usdemu billetes no pirmas leeneschannas 134½ rub., no ohtras leeneschannas 134 rub. un Rihgas-Dinaburgas biefju-zella alzijas 124 rub.

Lihds 23schu August pee Rihgas atnahlfuschi 1447 fuggi, un aishahlfuschi 1228 fuggi.

Widilbedams redaktehrs A. Leitan.

No genjures atweplehts.

Rihgà, 23. August 1868.

Sluddinaschanas.

No Ahrlawas (Erwahlen) pagasta waldischanas tohp wiffi tee, pee Ahrlawas un pee leem ar Ahrlawu jameenoteem pagasteem, ta: Iwen, Limbuschen, Bobuschen, Popraggen, Popewahlen, Lubben, Ohschen, Puhnen, Saksmaeden, Sejslauden, Dingern un Zunzen peerastiti un ih-paschi tee ahrpuse pagasta dshwodami pagastia-lohsekti, kurri jaur pelnischanas nespehzi un zittas gruntes pehz, no galwas nandas malfaschanas atlaiffi, jeb schihs malfaschanas pamastnaht greibb, jaur scho usazinnati, wehtali tidh 20ta September s. g. pee schihs pagasta waldischanas meldetees, ar to pamastnaganu, ta pehz schi no-kitta termina neweens ar jawachu peedohschanahm wairs neitfs peenemts un flaushts.

Ahrlawas pagasta waldischanä, tamti 12ta Augustä 1868.

Pag. wezz. A. Graßmann.
Koch, pag. Krichwers.

[N 1122.] Von der Erwahlschen Gemeinde-Verwaltung werden alle die zu Erwahlen und zu den mit Erwahlen verinigten Gemeinden, als: Iwen, Limbuschen, Bobuschen, Popraggen, Popewahlen, Lubben-Ohschen, Puhnen, Saksmaeden, Sejslauden, Dingern und Zunzen bezeichneten, hauptsächlich auferhalb der Gemeinden domicilirenden Individuen, welche wegen vorzugebender Erwerbs-unfähigkeit und anderer Gründe halber von der Zahlung der Abgaben befreit oder diese Zahlung ermäßigt sehen wollen, hiemit aufgefordert und angewiesen, spätestens bis zum 20 September a. c. bei dieser Gemeinde-Verwaltung sich zu melden, — mit dem Hinzufügen, daß nach dem angezeigten Termine Niemand mit seinem Anbringen weiter angenommen und gehört werden wird.

Erwahlen Gemeinde-Verwaltung, am 12. August 1868.
Gemeindeältester A. Graßmann.
Koch, Schreiber.

Wickenes muischas waldischanas sinnamu darra, ka tas tidh s. im, 6ta un 7ta Oktober noturrechts gad-ba-tirgus schogadd tiks 4ta 5ta Oktober noturrechts.

Usaizina

pat naudas fanehmeju kreewu semmē uszizzamu zilwetu, kas warr 1500 rubl s. drohschibas doht, par 1200 rubl s. lohnes piemā un 2000 rubl s. ohtrā gaddā. Naw waijashigs kreewiski prast. Kas scho weetu wehlahs, lai laish par feru plachafas sinnas ar tahdu adressi: Heren Boloschew in Moskau, Tschepriudny per, Haus Sarafanow. 2

Mannā floslā jaw tai 7ta Augusti fundas eesah-luschahs un ir wehl ruhme preefsch stohlmeezehn tā arri preefsch teem, kas kostē griib nahkt. Mah-zibas doht Wahju, kreewu un Sprantschu wal-lodā, tā arri muishkā. Sakslauda pee Slohtas leelzella Nr. 18, pee

Klima.

Semmeslaudis, kas Pleflawas gubernijā us dshwi griib nomestees, warr Dstrowas kreife, Sche-merizjas draubse, 15 werstes no tahs baronam Pietinghoff peederrigas muischas Laura, 7 semmes gabbalus dabbuht, wai weenā gabbalā, woi arri pa gabbaleem; tohpā 620 deffetines, no turrahm 70 deffetines jaw ir strahata tihruma semme un tas jits meschs un plawas.

Tad wehl Pleflawas kreife, 50 werstes no Pleflawas, pee dshlu-jella stanziyas Nowoselje us Lugas pussi ir dabbujama ta muischina Mastowa no 476 deffetinem leeluma, no turrahm 100 deffetines meschs un tas jits plawas un apstrahata semme. Pirkshanas matja un zittas noteilshanas ir tahdas, ar to meerā warr buht un warr pirzejt Pleflawā tohs ruikus red-seht dabbuht un klastatas sinnas pehz meloetees pee

C. G. Kiepke.

Wanna petrolejuma un lampu bohde,

Mihgā, jaun-eelā, taggad no tahs weetas ir aishgajuse tablat. Wina lad no daugawas pusses jaun-eelā eegahja, bij pa labbu pussi bet taggad ir keelajā pussē, ais Dohmbasniyas ganga, paschā bafnizis pagaima muiri estaitita. Taggad aikal pee mannis ir seels trahjumis wiff wiffadu petro-lejuma lampu un par wehl lehtalu tirgu ne tā agrak. Kudshu pirzejus arri tā jaunā weeta sawas waijashibas pee mannis eepirt.

G. Höflinger.

La ispahrdohschana

wanna leela tublu un zittu fabrikas-prezzu trah-jumu arween wehl stipri eet us preefschu un prohti prett flaidun naidu un par lehtu jennu, no la wehl ihpaschi teet atlaista

12 1/2 prazentes.

Geo. Ed. Berg. 3

A. Th. Thiefs,

Englischu magashne, Mihgā

janehma un pahrdohd labbato englischu wahgu-fedderees-kehrandun un gufsyahlu wiffadā plaitu-mā, tā tā kehdes preefsch alkahm un preefsch lohpu apauscheem.

Englischu aushamas dshjas

wiffumiffadās pehrwēs teet par lehtu jennu pahrdohstas pee Mocha, kattu-eelā Nr. 5, no Ahrihgas nahloht pa labbu rohta, tur us durwim schiltē mobris asmahlehts. 8

Wahgu - fimehru

muzzās no dachada leeluma un arri kastitēs tā tā jahbafu-fimehru, kas uhdenti zauri nelaisch, seepes, wiffas fortes zulfura, englischu wiffu un fannepu strikkus pahrdohd ar to apgalwoschamu, ta prezze labba.

F. Frommhold,

talkir-eelā Nr. 10, pee selta pawawa.

Wahrdohts

teet weens nams Mosk, Ahrihgā, leelā eelā, tur arri weenu brandmihna-bohdi ar labbu eenahschanu pirkt, jeb us ihri dabbuht warr. Klastatas sinnas dabbujamas Mosk, Ahrihgā, leelā eelā Nr. 50.

Labhakohs

Pehterburgas rudsus

pahrdohd kullēs, tā arri pa posdeem, 3

C. Zaake, Mihgā.

Kantoris atrohshahs leelā Mufku-eelā Nr. 5, Wol-zowa nannū, Dohmas bafnizai pretti.

Nanka submallās, pee Mihgas, katrā laikā pehft kweefschs un rudsus; turpat pahrdohd wiffadus miltus. 2

Rumpa trohgā us Moskawas leelzella balia leh-we atraddusehs un teet winnas ihpaschneeks us-faultis tushit tur noet un winnas pretti fauemi.

Tai nakti no 4ta us 5ta Juli ir tam Siggulbes Annas mahjas fainmeefam Mikkel Pagast nosagti schahdi nandas-papihri:

- 1 kshlu-grahmata, norakstita us Kalna-woiffi, leela 100 rubl., N 572, 1 kshlu-grahmata, norakstita us Mahlup muischu, leela 100 rubl., N 572, 1 kshlu-grahmata, norakstita us Dshol m., leela 100 rubl., N 10527, 1 kshlu-grahm., norakstita us Wezz-Korkel m., leela 100 rubl., N 4320, 1 kshlu-grahm., norakstita us Nitaures m., leela 100 rubl., N 6427, 1 kshlu-grahm., norakstita us Koshpashu m., leela 500 rubl., N 3232, 1 kshlu-grahm., norakstita us Siggulbes m., leela 500 rubl., N 15128, 1 usdewu biffete no pirmas leeneschanas, seria 2349, N 35, 1 usdewu biffete no pirmas leeneschanas, 2346, N 35, 1 usdewu biffete no pir-mas leeneschanas, seria 2347, N 35, 1 kshlu-grahmata, leela 100 rubl., ar N 11,712, 1 Mihgas behrjes-banka biffete, leela 700 rubl., ar N 3747.

Wiffas peeminnetas kshlu-grahmataš ir uskattanas.

Mihgas bruggu-teefa to te sinnamu dar-ridama, usazina tohs, kas pahr teem sud-duschchem nandas-papihreem tahdu sinnu warretu doht, lai to darra pee schahs teefas.

Mihgas bruggu-teefa, 3schā August 1868.

Moskawas Ahrihgā, Brunenueku- (Jeb Mit-ter-) eelā teef tas ar N 52 apshim. nams pahrd. un ir tahs klastatas sinnas turpat dabbujamas.

Us renti isdohdams trohgā, tam arri klast 25 puhru-weetas plawas, 18 puhru-weetas arramas semmes un wiffas peederrigas un waijashigs ehtas. Skai-drakas sinnas pahr to isdohs tai trohgā us Kih-bel dambja ais wezzahs uhdens-flunstes, ahrpuff-3 Bahna-wahrteem.

Wairat pee Bihrin- un Gkashu-muischā walts peederrigas mahjas (Krimuldes bafnizis-draubse) tushit us renti isdohdamas. Klastatas sinnas turpat Bihrin-muischā pee muischas-waldischanas dabbujamas. 2

Isrenteschana.

Balmeeres kreife, Allojas bafnizis-draubse teef weena pee Bihlu-muischas peederriga pufsmuischā ar 100 puhraweetahm tihruma-semmes, plawahm un pannidahm libdji ar weenu trohgu us 12 gad-deem no 23scho April 1869 refahloht us renti is-dohda. Duwalas sinnas pehz pee muischas-kunga Bihlu-muischā japezeizahs 2

Tai bohde pee Zanna Mochra

Behfīs, leelā eelā, pohmeela Plat nannū, ir dabbujamas wiffadās fortes ahdu un dachadas turpneetu waijashibas leelā trahjumā.

Rabbas un launas deenas.

(Statt. Nr. 35.)

Jau tai 29ta Jult ta pascha gadda Paulam bij ja-eet kaufchanâ. Tê nu wiasch duhschigi kawahs un Turfus pahwarreja, tohs nodurdams jeb uppe eedfihdams. Pauls schinni kaufchanâ bij tas duhschigakais, drohschakais un gudrakais, tapehz to eezehla par rittmeisteri, tas ir par jachtneeku pulka preefschneeku. Jau pirmaja Augustâ jaunais rittmeisters rahdija, kâ effoht gan sawa gohda wehrts; wiasch kawahs kâ lauma un isglahba weenam no saweem generateem dsihwibu.

Tai 10ta Augustâ Austreeschi ar Turkeem meeru derreja un karsch bij pagallam. Rittmeisteram von Mink nebij wairs karrâ - darba, tadeht wiasch nahza mahjas. Tas bij tai 27. Oktoberi. Nu wiffi Notorsta majora pilli preezajahs — wiss wairak rittmeisters Paul von Mink un wianna bruchte Anna. Abbi nu tehvam teiza, kâ mihlejotees, un tas bij wezzajam majoram gluschi pa prahtram, jo wiasch jau fenn deenahn us tam bij dohmajis; majors abbus faderrinaja.

Rahdus dewiaus mehneschus laimigais brucht-gans palikka mahjas, bet tehws teem wehl netahwa prezzetees, jo Pauls wehl effoht par mas gohdu pelnijis, wehl waijagoht karrâ eet un rahdiht, kâ effoht ihstems wihrs.

Wenediga toreis bij republika, tas ir wiinnai nebij ne kaisera ne kahnina: wianna patte fewi waldijahs. Wenedigai nepatikka, kâ Turki us Kandijas fallas sawu spehku pawairoja un dohmaja kristtohs no turreenes aisdsiht, tapehz wianna ar Turkeem karru eesahka. Majors tadeht jauno rittmeisteri usstubbinaja, lai eijohht Wenedigai par palihgu pret Turkeem kantees, kâ lai us Kandijas fallas kristitu kauschu rektes un tizziba tur walditu. Kad buhschoht no schara karrâ atnahkt, tad turreeschohht kassas. Anna tehwu gauschi luhbja, lai wiannas mihlako wairs nesuhthoht jaunâs breefmâs, jo wiinnai tâ effoht ap firdi, kâ wiasch tur buhschoht krist. Tehws teiza, lai Pauls pats darroht kâ grihbhoht. Pauls kâ jaunâs karrâ wihrs, nedrihsteteja bailigs rahditees un tahds wiasch arri nebij. Majoram pascham arri gan pehz tam firds sahpeja, bet kas darrihts, tas padarrihts. — Anna no sawa mihlata ar leelahm bailehm schkibras, un ilgu laiku wianna newarreja apmeerinatees, bet tatschu Deewa prahtram pehzat padewahs. Rabbadsite arri tad ne lo nesazzija, kad jau ilgu laiku no Paula neshadas sinnas nedabbuja.

Kâ jau minnehts, Pauls von Mink dewahs Turku karrâ us Kandijas fallas; tas notikka Augustâ mehnescha widdu 1665. gaddâ. Us Kandijas fallas tas karsch plohsijahs ilgus gaddus un rittmeisters von Mink tur ar teem netizzigeem spehzigi zihni-

jahs. Bet pehz wiasch nomannija, kâ Turfus newarrehs pahrspeht. Rittmeisters no leelahm karrâ publeschanahm palikka slims, un kad nu arri tanni laikâ rittmeistera generalam grafam Willa to wirs pawehleschanu par karrâ-spehku atnehma un kahdam Spranzuscham atdewa, tad Pauls von Mink no karrâ-deenesta atstahjahs. Wiasch tikka arri ar seelu gohdu atlaists un luhgts, lai us mahjahm reisdams gar Wenedigu brauzoht, tur no wianna grihbhoht par schara karrâ leetahm skaidrakas sinnas dabuhht un wianna, rittmeistera, padohmu dsirdeht.

Wenedigâ wiasch atnahza riddeni 1668. gaddâ; tê Paulam bij darrischanas lihds Februar mehnescham. Kad nu wiasch wiffu pehz fahrtas bij gallâ weddis, tad Wenediga rittmeisteri apdahwinaja ar swehta Markus gohda-schmi un wehl zittas dahrgas leetas wiannam schkinkojo. Starp schkinkibahm arri atraddahs tschetri gauschi smufft schimmel sirgi. Pehz tam rittmeisters daschas waijadfigas leetas preefsch kassahm un preefsch bruchtes eepirka un maiss eepallaja. Pauls un wianna fullainis Wihlipsis jahja diwus schimmelus, tee diwi bij apkrauti ar daschadahn mantahm.

Belsch wiinneem gabja gar Wihnes pilsehtu. Wihne rittmeistera flimmiba palikka leelaka; israh-dijahs, kâ gandrihs wairs nezelsees. Til April mehnesi 1669. gaddâ til tablu atspirgahs, kâ warreja tahlat jacht; bet wehl bij gauschi nespehzigs.

Meiselmizze, tur Anna ar sawu tehwu dsihwoja, wiasch tikka gaidihts un gaidihts, bet newarreja sagaidiht. Annai firds grihbeja wai puschu luhst no ilgoschanas un bailehm, jo tschigganeete weenreis fazzija, kâ wianna, prohti Anna, par feewu ne tod nepaliffchoht. Lai nu gan tahda paregonu walloda tihri neeki ween ir, tatschu tschigganeetes wahrdi Annai weenumehr prahâ nahza un wiann isbeedeja. Tahdi krahpneeki staiga aptahrt, kaudis peewildami, un kad rettu reis no nejauschi daudf mas us tahdu wihfi noteel, kâ schara wasankas pare-dsejusch, tad kaudis tahdahm arri tohs rupjakohs mellus tizz un gaida lihds paschai nahwes stundinai us paregona fluddinaschanas.

Tai 19ta Merz 1669. gaddâ majors no rittmeistera dabbuja grahmatu; grahmatâ bij rakstihst, kâ Pauls slims bijis, tizzis atkal wessels un — April mehnesi buhschoht mahjas. Annas laime gandrihs ar rohlahm bij aisdneedsama, bet wehl wianna nebij drohscha: gaidija un baikojahs if deenas.

Tâ atnahza 23schara April deena — un wiannam, Paulam, waijadseja drihs buht mahjas.

Schinni deenâ preileene Anna rahdija majoram to lambari, lo preefsch Paula bij fataisijuse. No schari lambara tehws ar meitu gabja zittâ istabâ, brohtasti turreht. Tê Anna peepefchi sahft scharolotees, kâ tai effoht leelas firds-bailes. Us weenreis wianna ahtri no krehsla pazehlahs un gabja us

tahm durwin, zaur ko Paula kambari warreja tift. „Winfch jau mahjä, teht, jau mahjä! Paul, mans mihtais Paul!“ tä Anna no leela preeka eefauzahs un isplehta rohkas, grippedama fawu mihto aplampt. Bet tai paschä azzumirkli wiina no kambar durwin atlehza, un straipeledama un kriidama krehflä nosehdahs. Waigs tai bij bahls tä lih-kam, ar stihwahm azzim wiina stattijahs us kambar durwin.

(Us preekschu wehl).

War flapju semmi un tä to warr faufu taifih.

Kä warr pasiht, kad semmë par dauds uhdena.

Kad tahdä grunts gabbalä par dauds uhdena, tad to warr pasiht:

1) Pee stahdeem, kas schinni gabbalä aug, tä: steebri, needras, aschi, fuhnas, daschadas sortes grihschta, kas sehju pamasam noslahpe un pahraemm.

2) Pee stahdu pehrwes; stahdi flapjä semmë irr rupji un wiinu appafschejais gals irr farkans, kad faknehm par dauds flapjuma, kas wiinahn nepatihl.

3) Pee flimmigeem lohdeem. Kohli flapjä semmë apfuhno, misa teem paleef zeeta un pumpaina, sari naw taifni un stipri; kohli paleef ar ween semmi, falihlufchi, nespehzigti un nenefs ne tahdu augtu.

4) Pee tam, kad pawaffarä sneegs notuhst un tai weetä uhdens us semmes paleef stahwoht, un kad pehz isfuffeschanas semme fapliht un leelas schkirbas paleef; arri tad semme zaur flapjumu zeefch, kad pehz lehnas falschanas jau leddus us semmes rohdahts.

5) Pee tam, tä semme katra gadda-lailä isfkatahts. Kad par prohwi pawaffaras wehisch flapjumu isfuffejis, tä jadohma, kad ne fur wairs flapisch naw, tad tahdäs weetäs, fur flapisch, rahdahs irr tumfchi pleffi.

Kahds fliktums zaur tam, tä semme flapja.

Lai gan drehgnums preefsch augschanas waijadsigs, tad tomehr par dauds flapjuma arri täpat flahde, tä par dauds faufuma.

Kad par dauds flapjuma semmë, tad gais newarr semmë eelikt. Bet stahdu augschana tif tad warr labbi isdohtees, kad gais zaur semmi warr lohdaht. Kad gais semmë newarr tift, augschana paleef stahwoht.

Zaur flapjumu fahf faknes puht, semme paleef fhahba, fuhnas un daschadas zittas fhahdigas sahles tihrunnä rohdahts.

Slapju semmi pawaffarä warr tif wehlu apstrahdaht, un tapehz laufa-darbi fakrahjahs, un, ja grihb seht, ihfä laikä ar dauds sirgu-spehku isdarrami. If katris mafs leetinfch semmi padarra schkisttu, tä ne buht newarr strahdaht. Kad attal faufs metahs, tad tahda semme diffi zeeta paleef, tä ar arflu tur ne tä newarr padarriht. Wehla sehja tahdäs

laufös sinnams arri pa wiffam maf un fliktus augtus isdohh.

Wifs pehdigi semme zaur leelu flapjumu irr aufsta un tadeht sehja wehlu gattawa teef un wehl dauds zittada fliktuma zekahs.

Zaur kam semme ar ween flapja irr.

Slapjums semmei zekahs zaur redsamahm uhdens straumitehm, kas no zitteem semmes gabbaleem no-teef, zaur deenas uhdeneem (leetu un sneegu), zaur tam, tä semme zeeta buhdama, uhdeni zauri nelaisch un zaur pastahwigu uhdeni appafsch semmes.

Redsamahs straumites no zitteem semmes gabbaleem.

Redsamahs straumites rohdahts zaur leetu, raffu, amoteem, uppehm un strautineem. Kad semmes gabbals wifs apfahrt no kalneem apstahs, tad uhdens tahdäs weetäs fateff un paleef stahwoht.

Deenas-uhdeni.

Par deenas-uhdeneem fauz tohs, kas no leetus un sneega zekahs. Deenas-uhdeni naw if gaddus un if katra apgabbalä weenadi. Deenas-uhdeni teef zaur raffu un miglu wairoti un wifs wairaf tad, kad semme tahda irr, kas flapjumu ihpaschi peerweff.

Irr jau isrehkinahts, zil katra semmes sorte uhdeni warr usnemt: Smilts usnemm 25 dallas, mahls 62 dallas un melna semme 100 dallas. Irr arri wehl flaidraki aprehkinahts, tä

baltahsi smiltis	us 100 mahrz.	nemm 25 mahrz.	uhdena
kalku smiltis	" 100 puhz.	" 40 puhz.	"
" " "	" 100 mahrz.	" 23 mahrz.	"
" " "	" 100 puhz.	" 44 puhz.	"
mahlu semme	" 100 mahrz.	" 45 mahrz.	"
" " "	" 100 puhz.	" 57 puhz.	"
kalkaina semme	" 100 mahrz.	" 75 mahrz.	"
" " "	" 100 puhz.	" 55 puhz.	"
melna semme	" 100 mahrz.	" 150 mahrz.	"
" " "	" 100 puhz.	" 75 puhz.	"

Arri tas jau aprehkinahts, zil ahtri uhdens no katras semmes sortes isfufs. Weenadä fliktumä un weenadä laikä isfufs:

no baltajahm smiltim	88 dallas	uhdena,
" kalku smiltim	75	" "
" mahlu semmes	50	" "
" melnas semmes	20	" "

Schahs prohwas israhda, zil katra semmes sorte uhdena dallas warr usnemt un turreht, bet arri israhda, kurra semmes sorte wifs pirmat par faufu jataifa.

Kad nu semme tahda irr, kas dauds uhdena warr eewilft, un semmi tur flahf, tahda tä uhdens newarr no-tezzeht, tad uhdens eet leetus un sneega laikä kahdas 4 pehdas dsikti semmë.

Zeeta semme, kas uhdeni zauri nelaisch.

So wairaf mahlu tahdä semmes sortë irr, jo maf wiina uhdeni zauri laisch. No teem augschä minneteem ftaifteem warr redseht, zil katra semmes sorte uhdena usnemm un faturr. Bet arri

tahda semme, kas uhdeni zauri laisch, warr kahdu reis flapja palist; uhdens zaur wirsejo semmes kahrtu teff, kamehr atrohd zeetu, fur wairs newarr zauri tezzeht. Te winsch ar ween wairojabs, kamehr to wirs semmes warr redseht. Schahdas weetas zaur deenas-uhdeneem paleek wehl flittakas, kad ta zeeta semme, kas uhdeni zauri nelaisch, naw us weenu puffi schlihbä, ka uhdens warr notezzeht.

Pa stahwigi uhdeni appakfch semmes.

Kad ta semmes sorte, kas uhdeni zauri nelaisch, labbi dsitti semme rohdabs, tad wirseja semme gan irr faufa un labba; sehja labbi isdohdabs. Bet tas uhdens kas libhs tai zeetai semmei noteff, ne-paleek tur stahwoht, bet teff ar weenu tur, fur semmaks — tapat, ka wirs semmes. Tas noteek, kad tahda semmes kahrtu appakfchä flihpi eet, — prohti, kahdu labbu gabbalu tahlu. Kad nu ta zeeta semme kahda semmakä weeta no semmes nahf, tad arri tur tas uhdens rohdabs, un to fauzam par awotu. Dauds reis schie awoti, kas semmi aufstu un fhabu taifa, flapjä laikä ar leelaku straumi teff, ka faufa; bet arri tahdi awoti atrohdabs, kas til-lab flapjä ka faufa laikä ar til pat leelu straumi teff. Tee pimee awoti dabhu fauu uhdeni no ta uhdena, kas semme eewekabs, tee ohtree nahf no leelem semmes dsittumeem. Tee uhdens krah-jumi, no kam schie awoti zekabs, naw wis awotu paschu tuwumä meslejami, bet daschu reis wiwai judsehm tahlu atrohdami. Wirs flapjums, kas us semmes nahf, wehl dauds reis tuhstoscheem sohtu tahli, isplehschabs pirms semme eet, daschu reis arri tuhlin eet semme un ne tahlu par awotu isteff.

Us kahdu wihsi nu tas flapjums zekabs, us tahdu ihpaschu wihsi wiwam waijadschs pretti stahtees, prohti: zaur dsittu arschanu, zaur waggahm, zaur pumpeem, zaur grabweem, zaur zaurumeem, fo dsitti semme urbi, fo arri par sibschameem zaurumeem jeb affahm fauz, zaur walleem un ar semmi apflah-teem uhdens-grabweem un zaur drenaschu.

Kä zaur dsittu semmes arschanu warr semmi faufu darriht, to jau effam tekfufchi.

Waggas.

Waggas tiffai us tam geld, lai to uhdeni, kas no wirsus us semmes rohdabs, warretu nolaiht.

Ihsti falkoht, waggas buhtu fainneekam pascham jeb wiwina weetneekam jabsenn. Wirs labbat irr, kad flaidri sinn, fur lauks semmaks un us kurru puffi winsch flihpi eet, ka warr sinnaht, ka un tur waggas dsennamas.

Wissur irr tas eeradnms, ka seemas sehjai waggas dsenn, tapehz, lai pawaffarä uhdens noteff. Pee mums ne-essu ne kad redsejis, ka waffarajam arri waggas dsenn, kas tatschu irr waijadsiga un labba leeta, prohtams, flapjä laukä.

Nahklofchä lappä runnasm par waggi dsibschanu tahlat.

Taure un Swilpis.

Taure. (Us ummer kummer buhdams eerauga Swilpi, kas flattabs, fur sehni lustes dsenn.) Lab-walkar, Swilpi, fo te darri?

Swilpis. Fo nu darri? — flattohs, ka sehni kaulejabs.

Taure. Tad Lew tas dseltenums wehl naw wis iskaltis. — Pufs muhscha wirs pee sehneem — nahz labbat man libhs, parunnasimees.

Swilpis. Lew warr buht attal kas firbi speesch.

Taure. Sinnams, ka tä irr. Schodeen leelas breefmas biju.

Swilpis. Kur Tu tahds warri breefmas tift?

Taure. Al kahds Tu besgohdis effi! Wai dohma, ka man naw zilwefa firds un es ar behdigeem ne-behdajohs?

Swilpis. Labbi, labbi; teiz ween, kahdas tad tahs breefmas bij.

Taure. Skatt, ka taggad-pasaulé eet. Schodeen pa eelu eedams us ween reis eeragu, ka pah-ris sirgu auliskus ween pa Alessandera eelu eet, behrnauklei wirsü. Behrns blauj ka lohpinfch — jau pufs stundu mahjäs atstahs — fakti, wai naw breefmas, to redsoht; zil tur trubka, ka behrnu nesabrauzä!

Swilpis. To Tu labbi noskattijees.

Taure. Nu ja. Laime, ka schenkis tuwumä bij, fur ar dantscheem un fhabu kwassu meita warreja istrubzinatu firninu remdeht. Pufchi sinnams schabs sahles peedahwaja.

Swilpis. Wai pufchi behrnaukli noscheloja arr?

Taure. Lohiti ditti.

Swilpis. Wai pufchi wehl kahdu sahku ne-peedahwaja?

Taure. Peedahwaja gan; bet tahs buhschoht dab-buht ohträ ummer kummerä.

Swilpis. Labbi gan; par dauds us reises naw wesseligs.

Taure. Al tawu pulka kauschu! grubstabs, ka ribbas ween breiffsch.

Swilpis. Tä jau ar ween eet, kad kaudis leelä druhmä zits zaur zittu eet ka gribbedami. Skatt saldatus, tee eet finteem tuhstoscheem, bet grubstischanabs ne mas.

Taure. Kä tad wiwini bes tam warr istift?

Swilpis. To darra ta leela munsture.

Taure. Munsture to darra?

Swilpis. Nu ja kad tä. Kaudis redsedami, ka saldati munsture, nabbadstaus gaujschi noschelo un fakta: „Kam nu tahlu neeku waijaga; leek wisseem kahjas us reises zelt, plintes us reises pee fruhstim un us plezzeem fweest, wisseem us reises us pappehscha greestes — tas tihri neeki ween — wai newarr katris eet, ka tam weegsak. Un kad nu wehl ar wahrdeem fazzitu, kas jadarra; ne, pubsch ar tauri, sitt ar bungahm, un no tam lai saldats fo faproph.“ Tä kaudis fakta.

Taure. Pateesibu fakkoh, mannim arri leekahs, ka ar tabdahm leetahm saldatus tibri mohza ween.

Swilpis. Ne ka, brahl, ka Tu dohma, ta nau wis.

Taure. Ka nu nau.

Swilpis. Man brihnum, ka wehl scho leetu ne-effi labbi pahrdohmajis.

Taure. Kas tur irr ko pahrdohmajt?

Swilpis. Klausees ween. Pats jau nu pat no-teizi, ka laudis grubstotees; pats arri sinnast, tad leela wehtra mas warr dsirdeht, ko runna.

Taure. Ta irr.

Swilpis. Nu labbi. Bet nu falki man, kas tad notiftu, kad us tirgus laudim gubbu gubbahm eizohi katram buhtu lahmeta plinte ar pihki (schittku) galla, ahs sohbens pee sahneem lahmetas pistoles tascha? kas notiftu, kad basnizaudis spehkos no basnizas ahra nahdam arri ta buhtu apbrunnoti un katris warretu farra-rihtus turreht un nest ka gribbedams?

Taure. Tad — ja — tad gan zits zittu no-durtohs un noschantohs.

Swilpis. Nu reds, ta arri ar farra-spehku notiftu. Karra-wihreem daschu reis skreeschus, daschu reis sohfeem, daschu reis us preeschu, daschu reis atpafkat ja-eet; kad nu wiffi us reises sohkus, nespers, wiffi rihtus weenodi ne-neffih, tad leela nelaine warr zeltees. Kad farra-laisa fahrtiba fajuhl, tad lai buhtu deesim zil saldatu — winninsch pagallam.

Taure. Nu prohtu gan, ka munsture irr kohi waijadfiga leeta farra buhschanä.

Swilpis. Ka nu ne. Bet ko dohma? wai kahdam irr til stipra rihtle, kas leelo gabbalu ruhlschanu un farra kleegechanu warr pahrbaut?

Taure. Tahda gan ne weenam nebuhs.

Swilpis. Tapehz; bet ka tad lai saldateem pafalka, kas jadarra?

Taure. Nu man pascham pee sawa deggana jaferrahs — buhs jataure un bungas jastit — jo schee rihtu jau stipru flannu dohd.

Swilpis. Luhl, aprunnajees til ar manni, tad tiffi gudris.

Taure. Ganna, ganna. — Skatt, tam pahram sirgu, kas par smullahm kuplahm astehm.

Swilpis. Kuplas astes sirgeem neween jaukuma deht peeradditas, bet darra arri wehl dauds zittu labbumu.

Taure. Sinna Dewi pittis, Tu wai no pascha knischta ne ween daschu labbumu, bet ar laiku arri labbu maltiti istaisfi.

Swilpis. Nesmeij wis, pirms noklausees. Gribbeju Dewim tiffai to labbumu isstahstih, kas sirgam no kuplas astes nah; bet ja Dew, ka dsirdu, patih manni panerrot, tad Dewim drihs mutti aisbahsichu. Pirmä fahrtä kupla sirga aste derr zilwekem leeti us daschadu wihfi, prohti, no astreem taifa ohderes drehbi, zeppures, matrazes (maifus,

us kam labba guffa,) sehdehtus, us kam mihtsta sehsha, taifa smallus feetus un wehl dauds zittas leetas. Astri teel dahrgi aismalkati, kad tohs pahrdohd. Un kad man til dauds rubku buhtu, zil sirga astri scho waffar padanzina, tad man zauru gaddu newaijadsetu strahdaht. Puika buhdams wehl dauds reis palustejohs ar mihtlu, kas ta flann: Altmium mannu mihtlu; sehwee aste gawile. Ko nu fazzifi?

Taure. Beetichu labbal kluffu; Dewis jau ne pats teefas-kungs newarr aisrunnaht.

Swilpis. Kas man par to. Bet nu klausees, kahs labbums sirgeem no kuplas astes. Wedda weenreis diwi darba-wihri sirgus us gannibu, pascheem ptawu nebij, tadeht fainneekam bij ihre par ptawu jamalka. Pirmais wihes atwedd sirgu ar struppu asti, no ta fainneeks nemm 40 kappeikus par deenu! nu nah! ohtris ar sawu sirgu, kam garra un kupta aste, no ta fainneeks pagehr 60 kappeikus. Tas ohtris fahf pultotees un bahrtees, kapehz no scha wairaf malkas pagehroht un pirmajam 20 kappeikus atlaischoht. Sainneeks atbild: draugs, es Dewim pahri nedarru, Laws sirgs wairaf ehd. Ohtris: Ka Suhz to warreet sinnast? Sainneeks smeedamees falka: Tapehz ka Suhju sirgam garra aste. Ohtris fahschuttis brehz; Wai tad sirgam barriba aste eet? Barriba jau eet wehderä. Suhz man gribbeht labbi issohohht, wairaf ne ka. Sainneeks meerigs atbild: To jau es arri nefazziju, ka sirgam barriba aste eet, bet to til teizu, ka sirgs ar garru asti wairaf sahles no-ehd un tapehz Dew wairaf jamalka. Wihes gribbeja no dusmahm wai puschu plihst. Bet fainneeks tam isteiza, ka tas nahlahs.

Taure. To es taf arr labpraht gribbetu dsirdeht, fainneeks gluschi nejedstigi runna.

Swilpis. Nebahj sawu mehli starpa, fur nenahlahs, tad nebuhs kibbele. Sirgs ar garru asti tadeht wairaf sahles no-ehd, ka winsch warr muschas un dundurur aisdsiht; sirgs ar struppu asti newarr wis. Winnam simtu simtahm reisehm par deenu jasperr un jakohich us weenu un ohtru pussi. Namehr spahrdahs un kohschahs, tamehr (pa to laiku) newarr wis sahles pluhst. Dohmaju, ka gluschi rittigi.

Taure. Rittigi.

Swilpis. Nenemm par kaunu, ka Dewi schodeen atfal apkluffinaju; bet Dew pascham jafalka, ka man taifniba. Schë aisnefs kahdu duzzi ahbolu un bumbeeru mannam frustdehslam, lai winsch mannis ne-aismirst. Ar labbu nakti!

Taure. Wessels pats, mihtais Swilpis.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

No censures arwehlehts.

Rihgä, 22. August 1868.

Drikkchts pee biltschu un gramatu-drikketaja G. Plates, Rihgä, pee Pehtera basnizas.